

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
8.1 Beleving					
8.1.1	Meet de beleving op wijkniveau	Elke vier jaar herhalen we het milieuhinderonderzoek en Leefplekmeter op wijkniveau. Met de GGD gaan we in gesprek over het opstellen van een score voor milieugezondheidskwaliteit voor stofhinder.	GGD Gemeente Provincie	2024	Ingepland <u>Kosten:</u> GGD & Gemeente
8.1.2	Communicatie <ul style="list-style-type: none"> Vergroot de betrokkenheid van burgers, door inwoners, bedrijven en andere belangengroepen (zoals klankbordgroepen en dorpsraad) uit het Kanaalzonegebied te verenigen. Neem ook andere milieuthema's naast de lokale luchtkwaliteit mee in de risicocommunicatie. Onderzoek of ingehaakt kan worden op het initiatief "Gebiedsontwikkeling Kanaalsprong Terneuzen". (https://www.terneuzen.nl/Inwoners_Terneuzen/Wonen/Projecten/Gebiedsontwikkeling_Kanaalsprong_Terneuzen). Probeer het melden van hinder door inwoners eenvoudiger en eenduidiger te maken. Dat kan door een digitale mogelijkheid voor melden te realiseren, meldkamers beter te laten samenwerken of bijvoorbeeld te komen tot één loket. Ook kan het helpen om inwoners hierover goed te informeren. 	Vanaf 2023 initiëren we een periodiek overleg met belanghebbenden over nieuwe initiatieven en brede milieuthema's. De Kanaalsprong was ooit de naam van een intern werkproces bij de gemeente. Met de komst van het samenwerkingsverband BGTS North Sea Port District, is dit proces volbracht. Van daaruit wordt voortgeborduurd op bestaande initiatieven en worden ook nieuwe zaken opgepakt, zoals, op verzoek van Provincie Zeeland, het gezondheidsactieplan. Stappen voor dit plan moeten nog worden gezet. We onderzoeken of we het melden van overlast nog laagdrempeliger kunnen maken. Bijvoorbeeld door het melden via een webapplicatie (kaart). Daarnaast communiceren we periodiek over de bestaande mogelijkheden van melden. Overzicht van meldpunten gaan we ook breed communiceren.	Provincie en Gemeente Gemeente RUD DCMR Gemeente Provincie	2023 2022 ev.	Inplannen <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet Zaalhuur Verkennen <u>Kosten:</u> n.t.b. Gestart <u>Kosten:</u> n.t.b.
8.1.3	Aanbevelingen van inwoners <ul style="list-style-type: none"> Maak duidelijk wat je als bevoegd gezag wel of niet kunt en gaat oplossen. Werk zichtbaar aan de verbeterpunten en communiceer hier duidelijk over. Begin met zaken die snel zijn te verbeteren (zichtbaarheid) en gemakkelijk zijn te realiseren. Communiceer helder en regelmatig naar de inwoners wat er gebeurt, wat er is gedaan, wat er in gang is gezet en wanneer bepaalde zaken wel of niet worden opgepakt en waarom. 	Op de inwonersbijeenkomst en het webinar geven we aan wat het vervolg zal zijn op het onderzoek Kanaalzone. Daarbij geven we ook aan dat overlast niet altijd kan worden voorkomen. Nieuwsbrieven voortzetten en op inwonersbijeenkomst ook vragen waar inwoners behoefte aan hebben (welke informatie en welk middel). Gemeente Terneuzen ondersteunt hierbij en draagt zorg voor verzending.	Provincie en gemeente	2022	Ingepland <u>Kosten:</u> Webinar en Zaalhuur Voortzetten <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor vaste aanspreekpunten waar inwoners hun vragen, klachten en meldingen kunnen neerleggen. Daarbij is ook belangrijk dat inwoners te horen krijgen wat er met hun meldingen is gedaan. 	De omgevingsdiensten zijn de vaste aanspreekpunten waar inwoners hinder kunnen melden. In het breder bekend maken van de milieumeldpunten kunnen gemeentelijke wijkcoördinatoren ook een rol vervullen (zie ook 8.1.2)	RUD en DCMR		Reeds bestaand <u>Kosten:</u> Niet van toepassing
	Zorg voor korte lijnen met de bedrijven die veel hinder veroorzaken. Een aantal bedrijven werkt al met klankbordgroepen. Mogelijk is het aantal hiervan nog uit te breiden of deze te combineren.	Gemeente Terneuzen onderzoekt of zijn Bedrijfscontactfunctionarissen hierin een nadere (faciliterende) rol zouden kunnen vervullen	Gemeente		n.t.b. <u>Kosten:</u> n.t.b.
8.1.4	We adviseren GGD Zeeland, gemeente en Provincie om in gesprek te gaan over de resultaten in de rapportages en hoe de ervaren milieuhinder en bezorgdheid verminderd kunnen worden.	We voeren ambtelijk en indien nodig bestuurlijk overleg met GGD over resultaten van de onderzoeken en het vervolg daarop en verwerken de uitkomsten in het actieplan.	Gemeente provincie GGD	Oktober 22	Ingepland <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet
8.2 Luchtkwaliteit					
8.2.1	Continueer de metingen in Sluiskil Voor een goed beeld van de luchtkwaliteit en mogelijke bronopsporing, is een meerjarige meting nodig. Het is van belang dat het meetpunt in Sluiskil een aantal jaar achter elkaar operationeel is.	We continueren de metingen in Sluiskil in ieder geval tot 2025 en breiden de metingen in 2022 uit met een Ultrafijnstof-monitor. We zoeken actief de samenwerking hierbij met partners, zoals gemeente Terneuzen en GGD-Zeeland.	Provincie Gemeente GGD DCMR	2020 t/m 2025	Lopende opdracht <u>Kosten:</u> €70.000 per jaar
8.2.2	Verbreed de inzet van sensoren De inzet van sensoren is laagdrempelig, draagt bij aan inzicht in de luchtkwaliteit en versturende bronnen en is belangrijk voor betrokkenheid van inwoners en bedrijven bij het thema luchtkwaliteit. Wij adviseren daarom om bestaande projecten voort te zetten, te verbreden en nieuwe mogelijkheden te verkennen. Er liggen bijvoorbeeld nog kansen voor het gebruik van sensoren voor monitoring rond en door bedrijven.	In het milieuprogramma 2022 hebben we vastgelegd dat we doorgaan met sensormetingen zoals snuffelfietsen en scholenproject voor meten van fijnstof. We zetten in op verbreding van het gebruik van sensoren door bedrijven en andere partners.	Provincie Gemeente Bedrijven	2022 t/m 2025	Lopend project Duurzame havens <u>Kosten:</u> Ca. € 5.000 per jaar
8.2.3	Ga samen aan de slag met het Schone Lucht Akkoord Wij raden de bevoegde gezagen, Provincie en gemeente Terneuzen aan om samen met andere partijen aan de slag te gaan met uitvoering van maatregelen om de regionale luchtkwaliteit verder te verbeteren: <ul style="list-style-type: none"> Onderteken het Schone Lucht Akkoord en stel een uitvoeringsprogramma vast. 	Provincie Zeeland heeft het SLA ondertekend en een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Ook Gemeente Terneuzen wil hiertoe besluiten Provincie Zeeland is actief partner in VSK en duurzame havens 2030 en trekker voor het onderdeel milieukwaliteit.	Gemeente Provincie Gemeente	2022 loopt	n.t.b. <u>Kosten:</u> n.t.b. VSK Duurzame havens <u>Kosten:</u>

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
	2030 en stel samen ambities vast voor verbetering van de luchtkwaliteit.	Wij nemen dit mee in het op te stellen gezondheidsactieplan. Als aandeelhouder van de haven is gemeente Terneuzen ook betrokken bij het streven naar een duurzame haven.			Ambtelijke inzet VSK Duurzame havens € 25.000 per jaar voor VSK
	<ul style="list-style-type: none"> Leg ambities voor verbetering van de luchtkwaliteit en het voorkomen van geuroverlast vast, bijvoorbeeld in beleids- en uitvoeringsprogramma's of in omgevingsplannen. 	In het milieuprogramma 2022 zijn ambities vastgelegd. Vanaf 2023 willen we dat omgevingsdiensten bij vergunningverlening waar mogelijk uit gaan van de onderkant van de BBT-range voor emissies naar de lucht. En als er sprake is van onaanvaardbare geurhinder, verwachten we van de omgevingsdiensten aanvullende inzet en regulering, waarbij indien nodig maatregelen worden voorgeschreven die verder gaan dan BBT. Hiervoor is wel nodig dat dit geborgd is een beleidskader (VTH-programma). Gemeente Terneuzen verkent met RUD-Zeeland nut en noodzaak voor het opstellen van (Zeeuws) milieubeleid.	DCMR RUD-Zeeland	Vanaf 2023	Geborgd in milieuprogramma <u>Kosten:</u> Binnen werkplan omgevingsdiensten mogelijk meerkosten door juridische procedures
8.3 Industrie en bedrijven					
8.3.1	BBT+ en bovenwettelijke inspanningen Overweeg en implementeer de volgende maatregelen om er voor te zorgen dat hinder situaties verminderen: <ul style="list-style-type: none"> Stel regionaal beleid vast voor BBT+ maatregelen voor de thema's geluid, geur en luchtemissies en leg toepassing daarvan, waar nodig, vast in vergunningen. 	Voor geur, emissies naar de lucht en voor geluid hebben wij in het milieuprogramma vastgelegd dat BBT+ maatregelen kunnen worden voorgeschreven in situaties van overlast of in geval van saneringssituaties. Dit werken we verder uit in het VTH-programma. Gemeente Terneuzen overlegt met de RUD-Zeeland op welke manier we BBT+ maatregelen kunnen meenemen in het jaarplan 2024 en verder.	Provincie Gemeente DCMR RUD-Zeeland	2023	Geborgd in MP <u>Kosten:</u> Binnen werkplan omgevingsdiensten
	<ul style="list-style-type: none"> Ga het gesprek aan met bedrijven om te verkennen of ze vrijwillig bovenwettelijke maatregelen, zoals slimme werkprocedures, technische maatregelen of nieuwe, innovatieve technieken willen toepassen, om zo hinder voor de omgeving terug te dringen. 	We gaan in overleg met bedrijven in de Kanaalzone en onderzoeken samen mogelijkheden voor verbetering van omgevingskwaliteit.	RUD-Zeeland DCMR Provincie Gemeente Bedrijven	2022 ev.	Nog starten <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet Zaalhuur Aanvullende kosten Omgevingsdiensten
	<ul style="list-style-type: none"> Verken mogelijkheden om in het omgevingsplan meer aanvullende kwaliteitseisen op te nemen dan landelijk gebruikelijk is. 	In 2023 start gemeente Terneuzen met het maken van een Omgevingsvisie. Dit is hét document waarin de gemeente ook haar ambitie en visie op het gebied van milieu vastlegt. Na 2024 start gemeente Terneuzen met het proces om te	Gemeente	2023	n.t.b. <u>Kosten:</u> n.t.b.

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
		komen tot een omgevingsplan. De omgevingsvisie vormt qua ambitie de basis voor dit plan.			
8.3.2	<p>Actuele en concrete vergunningen</p> <p>Zorg voor actuele en concrete vergunningen en:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voer een prioriteiten matrix in voor de actualisering van vergunningen. Omdat actualisering vaak een sluitpost is in de planning en vraaggestuurd werk voor gaat, kan een prioriteitenmatrix helpen keuzes te maken en hierover met de betrokken deelnemers in overleg te gaan. 	Omgevingsdiensten voeren een prioriteiten matrix in voor de actualisering van vergunningen.	RUD-Zeeland DCMR	2023	Geborgd in werkplan <u>Kosten:</u> Geen aanvullende kosten
	<ul style="list-style-type: none"> Wees concreet en vermijd niet-concrete termen als “zoveel mogelijk” in vergunningvoorschriften. Hiermee wordt onduidelijkheid weggenomen. 	Omgevingsdiensten zorgen voor concrete voorschriften en vermijden waar mogelijk vage termen. De systematiek van de huidige wet- en regelgeving zoals het activiteiten besluit maakt het overigens niet altijd mogelijk om concrete termen te gebruiken.	RUD-Zeeland DCMR	2023	Borgen in werkplan <u>Kosten:</u> geen
	<ul style="list-style-type: none"> Pas een risicomethodiek toe bij beoordeling van nieuwe aanvragen en het opstellen van vergunningen om de belangrijkste milieurisico's te identificeren en daarvoor maatregelen voor te schrijven. 	We brengen in beeld wat de (financiële) consequenties zijn en wat de toegevoegde waarde is, als omgevingsdiensten een risicomethodiek toe zouden passen bij beoordeling van nieuwe vergunningaanvragen om zo de belangrijkste milieurisico's te identificeren.	RUD-Zeeland DCMR Gemeente Provincie	2023	Onderzoek starten <u>Kosten:</u> n.t.b.
8.3.3	<p>Betrek inwoners bij besluiten die invloed kunnen hebben op de omgevingskwaliteit</p> <p>Het is belangrijk dat inwoners vanaf het begin invloed kunnen uitoefenen op en kunnen meedenken over toekomstige activiteiten van industrie en bedrijven. Om dit te borgen adviseren we:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderzoek of het mogelijk is voor een gebied zoals de Kanaalzone, voor een categorie van bedrijven of bijvoorbeeld bij hinder, specifiek beleid vast te stellen voor het betrekken van inwoners. Daarbij kan dan een uitgebreid participatietraject verplicht worden gesteld voorafgaand aan het vergunningetraject. Dat kan onderdeel zijn van het VTH-beleid of van een omgevingsplan. 	Bij actualisering van het VTH-(uitvoerings)programma willen wij vastleggen dat bedrijven in de Kanaalzone een omgevingsdialoog initiëren wanneer zij nieuwe activiteiten met mogelijke impact op de omgeving willen gaan doen. Een uitgebreide vorm van participatie is hierbij gewenst. Niet alleen voorlichten, maar ook het gesprek aangaan met betrokken partijen om overlast zo veel mogelijk te voorkomen. De omgevingsdiensten hebben hierbij een stimulerende rol.	Provincie Bedrijven RUD-Zeeland DCMR	2023 ev	Vastleggen in beleid <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet n.t.b. voor OD's

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
	<ul style="list-style-type: none"> Stel een centraal persoon of loket aan die gesprekken aangaat met bedrijven, inwoners en andere belanghebbenden en het overzicht bewaakt en lopende onderzoeken, plannen van aanpak en (getroffen) maatregelen coördineert. 	Met omgevingsdiensten en gemeente Terneuzen gaan we onderzoeken of en hoe een centraal persoon of loket aangesteld kan worden.	Provincie Gemeente RUD-Zeeland DCMR	2023	Nog starten <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet
8.3.4	Aanvullende ruimtelijke maatregelen Beoordeel of het in bepaalde hindersituaties meerwaarde heeft en mogelijk is om aanvullende ruimtelijke maatregelen te treffen. Denk daarbij aan de inrichting van koppelingsgebieden (gebieden tussen de haven, industrie en bedrijven en woonkernen met bufferende en verbindende functie), het plaatsen van een scherm (vermindering geluid), of zelfs het deels verplaatsen van bepaalde activiteiten.	Wij gaan in gesprek met North Seaport en betreffende bedrijven. Aandachtspunten zijn mogelijkheden van verschuiving van activiteiten binnen bedrijfsterreinen, inzet binnen NSPD op koppelingsgebieden en andere maatregelen in het overdrachtsgebied. Koppelingsgebieden en een gezondheidsactieplan is één van de demo-projecten die vanuit de BGTS NSPD worden uitgerold. Centrale vraag daarbij is: hoe kunnen we vanuit de Gentse Kanaalzone de koppelingsgebieden integreren in het totale havengebied ?	Gemeente Provincie Bedrijven RUD-Zeeland DCMR NSP	2023 ev	Nog starten <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet
8.3.5	Aanvullende toezichtstrategie Wij adviseren gemeente en Provincie om de toezichtstrategie voor industrie en bedrijven in de Kanaalzone aan te vullen met de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> Voer regelmatig gebiedscontroles uit, ook in gebieden waar minder milieuhinder wordt gemeld. Dit leidt tot meer zichtbaarheid van de omgevingsdiensten bij inwoners en bedrijven. Voer voor alle bedrijven in de Kanaalzone risicogericht toezicht in en maak gebruik van toezichtsplannen. Maak preventieve instrumenten, casemanagement en (meer) onaangekondigde inspecties onderdeel van de toezichtstrategie. Zet een gerichte strategie op voor de (periodieke of planmatige) inzet van meetinstrumenten zoals geluids- en emissiemetingen. 	We verbreden de toezichtstrategie met preventieve instrumenten en gebiedsgerichte controles. Voor alle bedrijven in de Kanaalzone maken we gebruik van toezichtsplannen waarin we risicogericht toezicht vastleggen. We verbreden de toezichtstrategie met preventieve instrumenten en gebiedsgerichte controles. Provincie Zeeland heeft een meetstrategie voor emissies naar de lucht en voor (indirecte) lozingen naar water. Deze actualiseren wij periodiek in overleg met de omgevingsdiensten. We voeren structureel geluidmetingen uit in het kader van zonebeheer en incidenteel bij het behandelen van klachten.	RUD-Zeeland DCMR Gemeente RUD-Zeeland DCMR Gemeente RUD-Zeeland DCMR Provincie Gemeente RUD-Zeeland DCMR	2023 2023 2023 2022	Actualisering VTH-programma <u>Kosten:</u> n.t.b. Nieuw voor gemeente <u>Kosten:</u> n.t.b. Actualisering VTH-programma <u>Kosten:</u> n.t.b. Geborgd in werkplannen <u>Kosten:</u> Binnen werkplannen

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
	<ul style="list-style-type: none"> Laat een plan van aanpak opstellen als de activiteiten van een bedrijf hinder veroorzaken of de omgevingskwaliteit op een andere manier negatief beïnvloeden. 	Omgevingsdiensten vragen bedrijven om een plan van aanpak op te stellen als de activiteiten hinder veroorzaken of de omgevingskwaliteit op een andere manier negatief beïnvloeden.	RUD-Zeeland DCMR	2023	Borgen in VTH-programma <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet n.t.b. inzet OD's
	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek of het meerwaarde heeft om dit plan van aanpak vast te leggen in beleid- of uitvoeringsplannen. Betrek daarbij het in kaart brengen van relevante bronnen van geluid, geur en stof en het reduceren daarvan door het treffen van maatregelen. Verken of het meerwaarde heeft om aanvullende maatregelen uit het plan van aanpak in vergunningen vast te leggen. 	We onderzoeken of het meerwaarde heeft om dit plan van aanpak vast te leggen in beleid- of uitvoeringsplannen en om aanvullende maatregelen uit het plan van aanpak in vergunningen vast te leggen. In 2023 actualiseren we het VTH-programma op dit onderdeel.	Provincie Gemeente RUD-Zeeland DCMR	2023	Actualiseren VTH-programma <u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet
	<ul style="list-style-type: none"> Leg emissies per stof en per bedrijf periodiek vast in een monitoringsrapportage en maak daarin een vergelijking over een langere periode. 	Voor alle industriële bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag leggen we de emissies per stof en per bedrijf periodiek vast in een monitoringsrapportage en maken daarin een vergelijking over een langere periode.	DCMR	2022 ev	Opdracht verleend <u>Kosten:</u> € 25.000
	<ul style="list-style-type: none"> Voer waar mogelijk bij blijvende klachten een klachtenanalyse met brononderzoek uit, zodat mogelijk gericht gekeken kan worden om maatregelen te treffen aan de bron. 	Omgevingsdiensten voeren waar mogelijk bij blijvende klachten een klachtenanalyse met brononderzoek uit, zodat mogelijk gericht gekeken kan worden om maatregelen te treffen aan de bron.	DCMR RUD-Zeeland	2023 ev	In bestaande opdracht omgevingsdiensten <u>Kosten:</u> Binnen werkplannen

8.4 Scheepvaart

8.4	Op basis van de bevindingen en conclusies, raden wij Rijkswaterstaat, North Sea Port en andere betrokken instanties het volgende aan: <ul style="list-style-type: none"> Ontmoedig het gebruik van scheepsmotoren of aggregaten door afgemeerde schepen. 	Binnen de gemeente Terneuzen zijn er voor de binnenvaart al een flink aantal walstroompunten gerealiseerd. We zetten gezamenlijk in op uitbreiding van walstroom voor binnen- en voor zeevaart. Met name walstroom voor zeevaart biedt mogelijkheden in gemeente Terneuzen.	RWS NSP Provincie Gemeente	2023 ev	RWS en NSP zetten zich hiervoor in. Provincie en gemeente zijn betrokken.
	<ul style="list-style-type: none"> Inventariseer ligplaatsen dichtbij gevoelige bestemmingen en besluit over aanpassing of sanering daarvan. 	We voeren een inventarisatie uit naar mogelijke locaties voor walstroom in het beheersgebied van North Seaport en realiseren walstroomvoorzieningen op veelbelovende locaties	NSP RWS Provincie	2022 e.v.	Loopt, RWS heeft een inventarisatie uitgevoerd. Vervolg is ingepland <u>Kosten:</u>

No.	Aanbeveling	Actie	Wie	Wanneer	Geborgd & Budget
	<ul style="list-style-type: none"> Breid het netwerk van walstroom voorzieningen in de Kanaalzone uit. Geef daarbij prioriteit aan situaties waar sprake is van hinder. 				Vervolg onderzoek van SPUK-gelden (ca. €25.000 kosten PZ)
	<ul style="list-style-type: none"> Stel het gebruik van walstroom verplicht als het aanwezig is op een ligplaats en pas indien nodig de havenverordening of het –reglement aan. 	We passen het scheepvaartreglement Kanaal Gent-Terneuzen aan, zodat het gebruik van walstroom gehandhaafd kan worden.	RWS	2023	<u>Kosten:</u> Ambtelijke inzet RWS
	<ul style="list-style-type: none"> Houdt bij toewijzen van ligplaatsen in tijd (houdt 's nachts rekening met inwoners) en locatie rekening met het zoveel mogelijk voorkomen van hinder. 	We zorgen er bij het toewijzen van ligplaatsen voor dat hinder van omwonenden door afmeren en verblijf van schepen zoveel mogelijk wordt voorkomen	RWS NSP	2022 e.v.	
	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleer het gebruik van alternatieve (schone) vormen van energie voor voortstuwing en andere zaken in het kader van de energietransitie. 				